

Valtuustoaloite selvityksen tekemisestä tulvariskialueiden kartoittamisesta Satakunnassa ja erityisesti Euran kunnan alueella

Khall 10.02.2025 § 41

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä teki valtuuston kokouksessa 3.2.2025 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

” Marraskuussa 2024 Eurajoessa koettu tulva aiheutti jokivarressa, erityisesti Eurassa mittavia tulvavahinkoja. Maakuntakaavoihin on merkitty tulvariskialuemerkinällä (tr) todennäköisimmät riskialueet. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ei Eurajoen ranta-alueelle ole osoitettu tr-alueita. Ilmastonmuutoksen myötä tulvat tulevat kuitenkin yleistymään Länsi-Suomessa.

Erityisesti taajama-alueiden tulvavahinkojen vähentämiseksi Euran vasemmistoliitto näkee tarpeelliseksi, että Euran kunta on aloitteellinen tulvatorjuntasuunnittelussa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää, että kunnanhallitus tekee Satakuntaliitolle, Satakunnan pelastuslaitokselle ja Varsinais-Suomen ELY-keskukselle aloitteen käynnistää maakuntatason viranomaisyhteistyönä selvitys, jossa kartoitetaan uusien tulvariskialueiden (tr) tarpeellisuus ja aluerajaukset Satakunnassa ja erityisesti Euran kunnan alueella. ”

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta
Päätösehdotus	Kunnanhallitus lähettää valtuustoaloitteen tekniset palvelut palvelualueelle valmisteltavaksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tekla 09.04.2025 § 52
55/11.03.05/2025

Valmistelu ja lisätiedot tekninen johtaja Ari Jyräkoski, puh. 044 422 4882

Laki tulvariskien hallinnasta (620/2010) ja sitä täydentävä valtioneuvoston asetus (659/2010) tulivat voimaan vuonna 2010. Lain avulla Suomen tulvariskilainsäädäntö saatettiin yhdenmukaiseksi EU:n tulvalainsäädännön eli EU:n tulvadirektiivin kanssa. Tulvariskilain mukainen ensimmäinen tulvariskien hallinnan suunnittelukierros ajoittui vuosille 2010–2015, ja sen yhteydessä nimettiin ensi kertaa Suomen merkittävät tulvariskialueet. Arviointi uusitaan säännöllisesti ja tuorein päätös tulvariskialueista on vuodelta 2024.

Tulvariskien hallinta on laaja ja monivaiheinen tehtävä. Hallinnan vaiheet ovat tulvariskien alustava arviointi, tulvakartoitus sekä hallintasuunnitelmien laatiminen. Tulvariskien hallinta kattaa kaikki ne eri vaiheiden toimet, joiden tavoitteena on arvioida ja vähentää tulvariskejä sekä estää tai vähentää tulvista koituvia vahinkoja. Vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallinnan suunnittelusta vastaavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset).

Tulvariskien alustavassa arvioinnissa vuonna 2024 on tunnistettu tulvariskialueet tuleville vuosille. Alueiden tunnistaminen perustuu aiempiin tulviin sekä saatavissa oleviin tietoihin ilmasto- ja vesiolojen kehittymisestä. Myös ilmastomuutoksen vaikutukset on otettu huomioon.

Ne alueet, joilla tulvariski saattaa olla alustavan arvioinnin perusteella merkittävä, on nimetty merkittäviksi tulvariskialueiksi. Tulvariskin merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon sekä tulvan todennäköisyys että mahdollisten tulvavahinkojen suuruus.

ELY-keskusten arvioiden perusteella Suomeen on nimetty 18 merkittävää tulvariskialuetta vuosiksi 2024–2030. Kullekin merkittävälle tulvariskialueelle on perustettu tulvaryhmä, joka suunnittelee tulvariskien hallintaa kyseisellä alueella. Tolvaryhmissä ovat edustettuina ELY-keskukset, maakunnan liitot, kunnat ja pelastustoimi.

Suurimmat tulvariskit Satakunnassa ovat Kokemäenjoen vesistössä, jossa sijaitsevat merkittävät tulvariskialueet Pori ja Huittinen. Näillä alueilla tulvat voivat aiheuttaa laaja-alaisia vahinkoja asutukselle, yhdyskuntatekniikalle, taloudelliselle toiminnalle, tiestölle ja ympäristölle. Porissa vakava tulvariski syntyy erityisesti hyhyde- ja jääpatotulvien seurauksena ja Huittisten alavalla alueella voi vahinkoa aiheuttavia tulvia aiheutua hyhyde- ja jääpatotulvien lisäksi myös avovesitilanteessa. Kokemäenjoen tulvariskialueet on huomioitu myös Satakunnan maakuntakaavassaluonnoksessa.

Muita alemman kategorian tulvariskialueita Satakunnassa ovat myös Kokemäenjoen varrella sijaitseva Kokemäki, Eurajoella sijaitseva Eura sekä Karvianjoen vesistössä sijaitsevat Pomarkun ja Merikarvian taajamat.

Eurajoen vesistöalueelta ei viimeisimmässä arvioinnissa ehdotettu tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisia merkittäviä tulvariskialueita. Tarkasteltavalla vesistöalueella ei ole esiintynyt tulvia, joista olisi aiheutunut tulvariskien hallinnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuja yleiseltä kannalta katsoen vahingollisia seurauksia. Vesistöalueella ei ole myöskään arvioitu esiintyvän tulevaisuuden tulvia, joista aiheutuisi edellä tarkoitettuja vahingollisia seurauksia.

Eurajoen vesistöalueelta nousi tarkasteluissa kuitenkin erityisesti esille muuksi tulvariskialueeksi Euran keskusta. Tätä aluetta on esitetty muuksi tulvariskialueeksi ja alueelle suositellaan tehtäväksi tarkempia tulvakartoituksia. Tarkempia tietoja ko. asiasta ja riskeistä on saatavissa vesi.fi -palvelusta: https://www.vesi.fi/tra_arviointi/tulvariskien-alustava-arviointi-eurajoen-vesistoalueelle/

Vastaavasti hulevesitulvista koituvien riskien hallinta kuuluu kuntien tehtäviin, sillä hulevesitulvat syntyvät paikallisesti ja myös niiden vaikutukset ovat paikallisia. Ne ovat rankkasateiden ja joskus myös sulamisvesien aiheuttamia tulvia tiiviisti rakennetuilla alueilla. Hulevesitulvia syntyy erityisesti siellä, missä maanpinta on kivetty tai asfaltoitu eikä ime vettä. Poikkeuksellisen voimakkaalla sateella sadevesiviemäreiden kapasiteetti ylittyy ja vesi tulvii kaduille ja kellareihin. Myös mahdolliset purot ja ojat voivat tulvia. Euran kunta on suorittanut hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin (Tekla 22.1.2025 § 7) Kuntaliiton ja SYKE:n antamien kriteeristöjen mukaisesti ja siinä on todettu, että Euran kuntaan ei nimetty merkittäviä hulevesitulvariskialueita.

Vuoden 2024 aikana tehtyjen tuoreiden tulvariskialueiden ja hulevesi-tulvariskialueiden arviointien perusteella Eurajoen ranta-alueen lisääminen Euran keskustan osalta maakuntakaavaan tr-alueeksi ei ole todennäköistä.

Euran kunta kuitenkin tiedostaa Eurajokeen liittyvät erilaiset tulvariskit. Ne tuleekin ottaa jatkossakin huomioon kunnan omassa valmius- ja varautumissunnittelussa ja havaittuja riskejä tulee pyrkiä poistamaan kunnan muun toiminnan yhteydessä. Lisäksi kunta tekee yhteistyötä Eurajoen tulvasuojelun osalta viranomaisten ja muiden intressitahojen kanssa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden rakennusjärjestyksen kokouksessaan 24.3.2025 § 16. Rakennusjärjestyksen 13. kohdan mukaan rakentaminen on sijoitettava tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskin hallinta on muutoin varmistettava. Rakennettaessa ranta-alueilla on rakennushankkeeseen ryhtyvän otettava huomioon vedenpinnan korkeudet riittävän suurella varmuudella. Tarpeettomien tulvavahinkojen välttämiseksi vesistöjen ranta-alueille on määrätty alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet vaurioituville rakenteille. Jokien rannoilla rakennus tulee rakentaa siten, että alin rakentamiskorkeus on vähintään 1,0 m kerran sadassa vuodessa toistuvaa tulvakorkeutta korkeammalla, ellei asemakaavassa toisin määrätä.

Kunnan jätevesipumppaamoiden osalta vesihuotolaitos on jo reagoinut marrastulvassa havaittuihin haavoittuvuuksiin rakentamalla uhattuina olleille pumppaamoille tulvavallit ja lisäämällä niiden ylivuotolinjoihin sulkuventtiileitä sekä korottamalla pumppaamoiden ympäristöjä. Viemäriverkostoon tulevien vuotovesien karsiminen on jo pitkään ollut vahvasti painotettuna vesihuoltolaitoksen investoinneissa.

Esittelijä	Tekninen johtaja Jyräkoski Ari
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta antaa oheisen selvityksen Eurajoen tulvariskien hallinnan tilanteesta tiedoksi kunnanhallitukselle. Lisäksi tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuustoaloite merkitään loppuunkäsittelyksi.

Muutettu päätösehdotus / tekninen johtaja

Tekninen lautakunta antaa oheisen selvityksen Eurajoen tulvariskien hallinnan tilanteesta tiedoksi kunnanhallitukselle.
Tekninen lautakunta toteaa, että tr-merkinnän lisäämiselle ei ole tehtyjen selvitysten ja viranomaisten ohjeistusten mukaisia perusteita.
Lisäksi tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuustoaloite merkitään loppuunkäsittelyksi.

Päätös	Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
--------	---